

Diergezondheidsmonitoring kleine herkauwers: een terugblik op 2013

> Herman Scholten, Gezondheidsdienst voor Dieren

Het jaar is nog niet helemaal voorbij, maar toch is het goed om terug te blikken op zaken die in 2013 op het gebied van diergezondheidsmonitoring van kleine herkauwers de revue passeerden.

In het kader van diergezondheidsmonitoring verzamelt en analyseert de GD gegevens om overheid en bedrijfsleven van informatie te voorzien. Deze gegevens komen binnen via diverse kanalen, zoals: de 'Veekijker' (een telefoondienst voor dierenartsen, veehouders en andere geïnteresseerden), pathologisch onderzoek, laboratoriumbepalingen, bedrijfsbezoeken door GD-medewerkers en gegevensuitwisseling met dierenartsenpraktijken. Ieder halfjaar worden de bevindingen gerapporteerd. Hieronder treft u enkele voorbeelden voor kinderboerderijen.

Abortus

Sinds de humane Q-feveruitbraak is er meer aandacht voor zoönosen: van dier op mens overdraagbare aandoeningen. Veel besmettelijke oorzaken van abortus bij kleine herkauwers kunnen zoönosen veroorzaken. In de eerste maanden van 2013 zijn meerdere geaborteerde lammeren ingestuurd voor pathologisch onderzoek. In een groot deel daarvan zijn aanwijzingen gevonden voor een besmettelijke oorzaak. Zo is op een kinderboerderij

vastgesteld dat abortus bij geiten door een infectie met salmonellabacteriën was veroorzaakt. Omdat deze geiten geen contact met bezoekers hadden, kon worden volstaan met aanvullende hygiënemaatregelen voor de verzorgers.

Opvallend was het aantonen van de kiem *Yersinia enterocolitica* in de lebmaag van verworpen schapenlammeren. Deze kiem staat niet bekend als een echte abortusverwekker en was niet eerder in Nederland in verworpen vruchten aangetoond. *Y. enterocolitica* staat beschreven als een via voedsel overdraagbare kiem die bij mensen een ernstige darmontsteking kan veroorzaken.

Een geitenhoudster nam afgelopen voorjaar contact op nadat ze langdurig had geassisteerd bij het verlossen van twee lammetjes van een hobbygeit die aan het verwerpen was. Pathologisch onderzoek op de verworpen vruchten wees uit dat *Yersinia pseudotuberculosis* de oorzaak was. De vrouw is flink ziek geworden, met overgeven, heftige

diarree en 'algemeen ziek zijn' als klachten. De Veekijker heeft geadviseerd over diergezondheidsmaatregelen. Voor advies over humane gezondheid is zij doorverwezen naar haar huisarts/GGD.

Tot slot is noemenswaardig dat de GD sinds 2010 geen abortus door Coxiella burnetii, de verwekker van Q-fever, meer heeft vastgesteld bij kleine herkauwers.

Hypervitaminose D

Afgelopen voorjaar werden tijdens pathologisch onderzoek bij een vier weken oud lam verkalkingen in diverse organen gevonden. De lammeren op dit bedrijf vermagerden, dronken veel te veel en hadden bleke slijmvliezen. In korte tijd stierven drie lammeren aan nierfalen. Later bleken enkele lammeren ook afwijkende groei te vertonen vanwege een afwijkende botstofwisseling. De oorzaak van de hypervitaminose D bleek toediening van vitamine D. De schapenhouder had de lammeren behandeld met een vitaminepreparaat als 'therapie' voor ietwat kromme pootjes. Echter, in Nederland is een aanvulling op het rantsoen van schapen met vitaminepreparaten niet nodig. "Baat het niet, schaadt het niet" gaat hier niet op.

- In het kader van abortusdiagnostiek vergroot het insturen van zowel vrucht als nageboorte de kans op het stellen van een diagnose significant.
- Een afwijkend aantal abortussen bij kleine herkauwers is meldingsplichtig.

Mocht u vragen en of opmerkingen hebben dan kunt u de GD bereiken via 0900-1770.

Groninger blaarkop ras van het jaar 2014

Het bestuur van de Stichting Zeldzame Huisdierrassen heeft het Groninger blaarkoprund aangewezen als ras van het jaar 2014.

Het ras van het jaar krijgt extra aandacht. Dat betekent ondermeer dat dit ras op de SZH-postzegel 2014 prijkt, centraal staat op de SZH fokkers en vriendendag en andere evenementen en extra publiciteit in het tijdschrift 'Zeldzaam huisdier' krijgt.

Zwanet Faber van de Blaarkopstichting reageert opgetogen op de aanwijzing van de blaarkop tot ras van het jaar: "Laat dat voor ons als blaarkopliefhebbers een mooie opsteker zijn om met nog meer aandacht bezig te zijn met blaarkoppen", aldus Faber. Ze roept liefhebbers van blaarkoppen op om met ideeën te komen om blaarkoppen volgend jaar op positieve wijze in het nieuws te brengen.

